

Valvottavien taloudellinen tila ja riskit 1/2010

Lehdistötilaisuus 7.4.2010

Anneli Tuominen, johtaja

Jukka Vesala, apulaisjohtaja

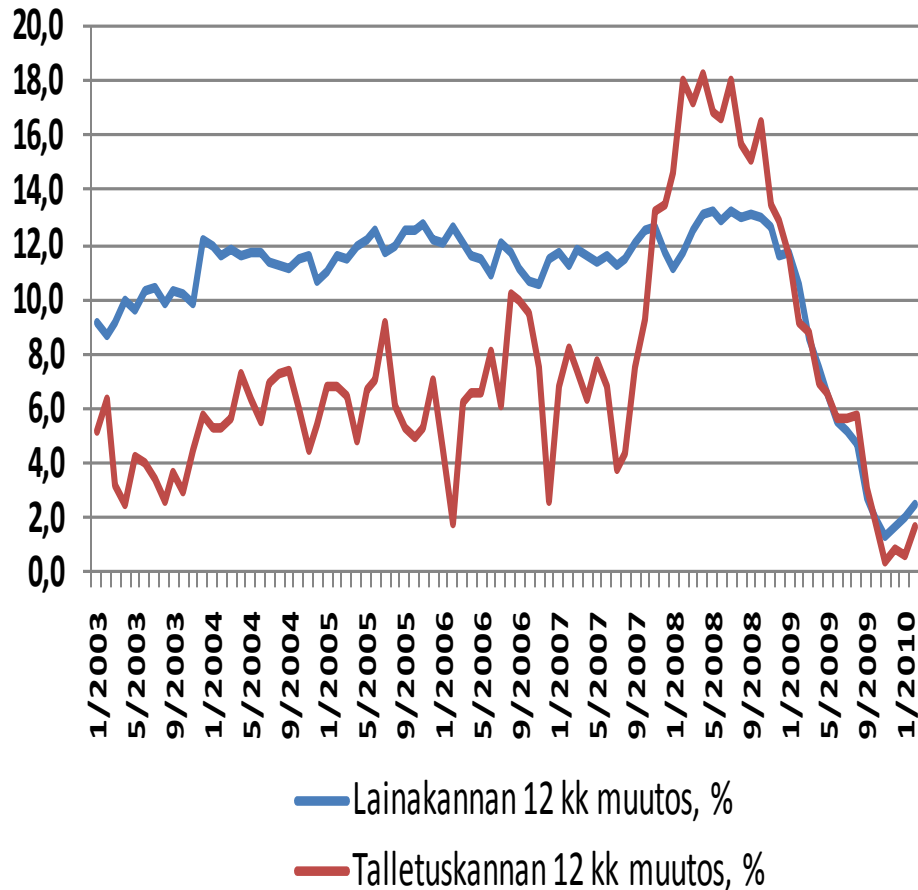
- Tilaisuuden avaus
- Finanssisektorin kehitys ja näkymät
- Finanssisektorin vakaus
- Hinnoittelu ja asiakkaansuojakysymyksiä

Finanssisektorin kehitys ja näkymät

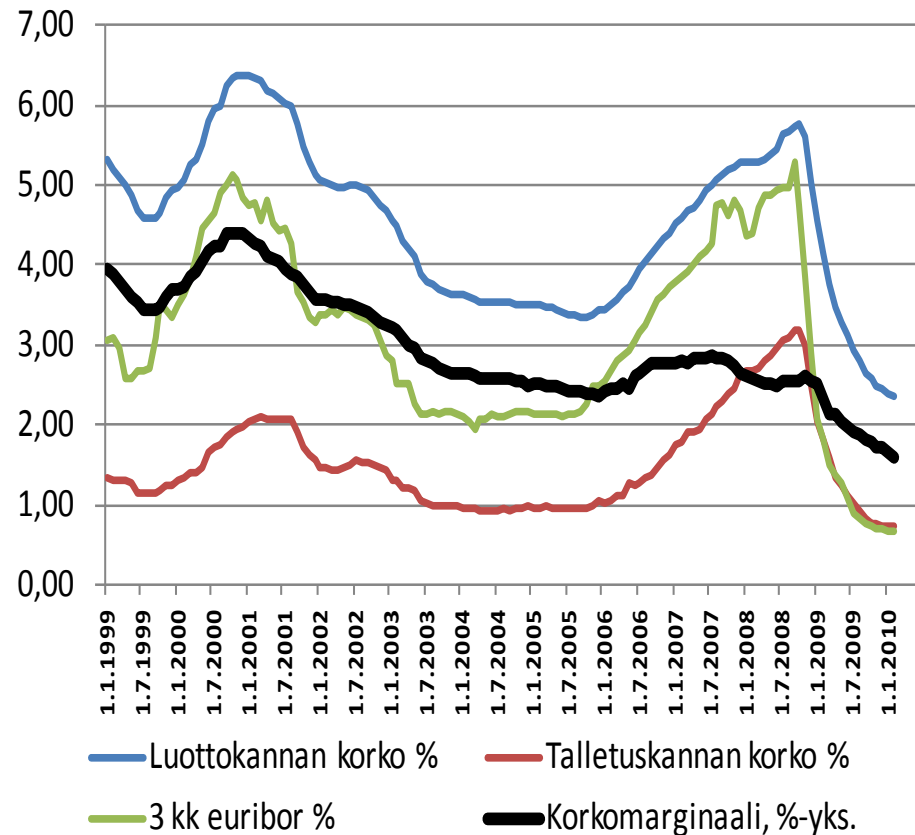
Korkotason mataluus ja kilpailu kaventaneet pankkien korkomarginaalia

Rahalaitosten luottojen ja talletusten kasvu, %

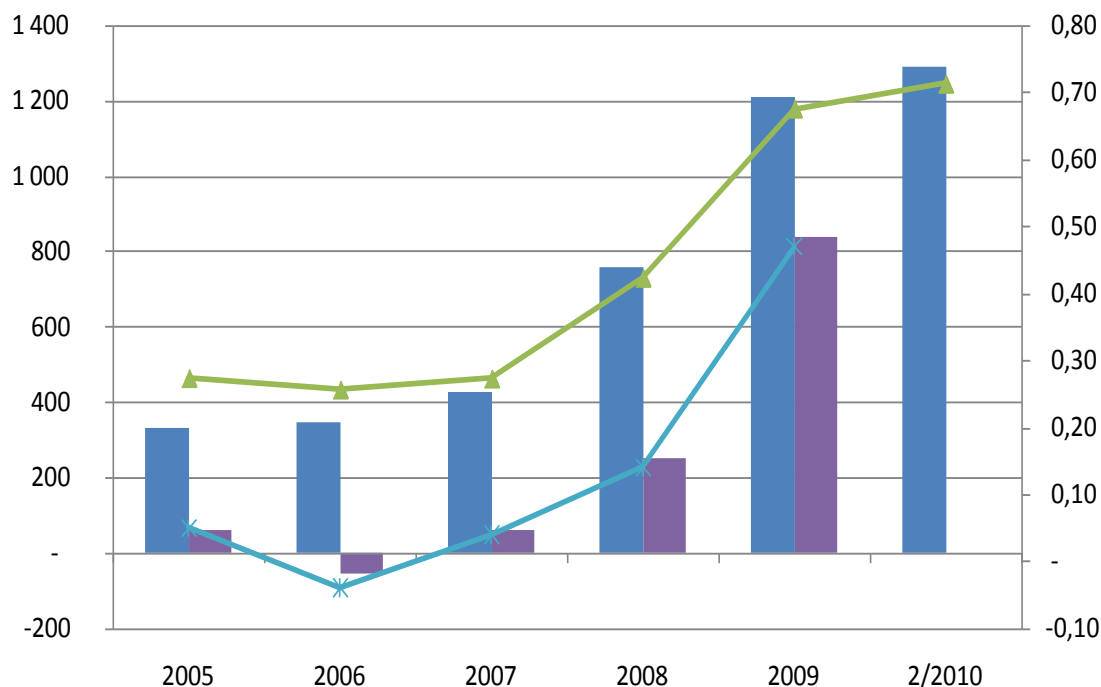

Luotto- ja talletuskannan kesvikorko, korkomarginaali sekä 3 kk:n euribor, %

Lähde: Suomen Pankki

Pankkien ongelmaluotot kasvaneet

■ Järjestämättömät saamiset, miljoonaa euroa vuoden lopussa (vasen asteikko)
■ Luottotappiot, miljoonaa euroa (vasen asteikko)
▲ Järjestämättömät saamiset, % luotto- ja takauskannasta (oikea asteikko)
* Luottotappiot, % luotto- ja takauskannasta (oikea asteikko)

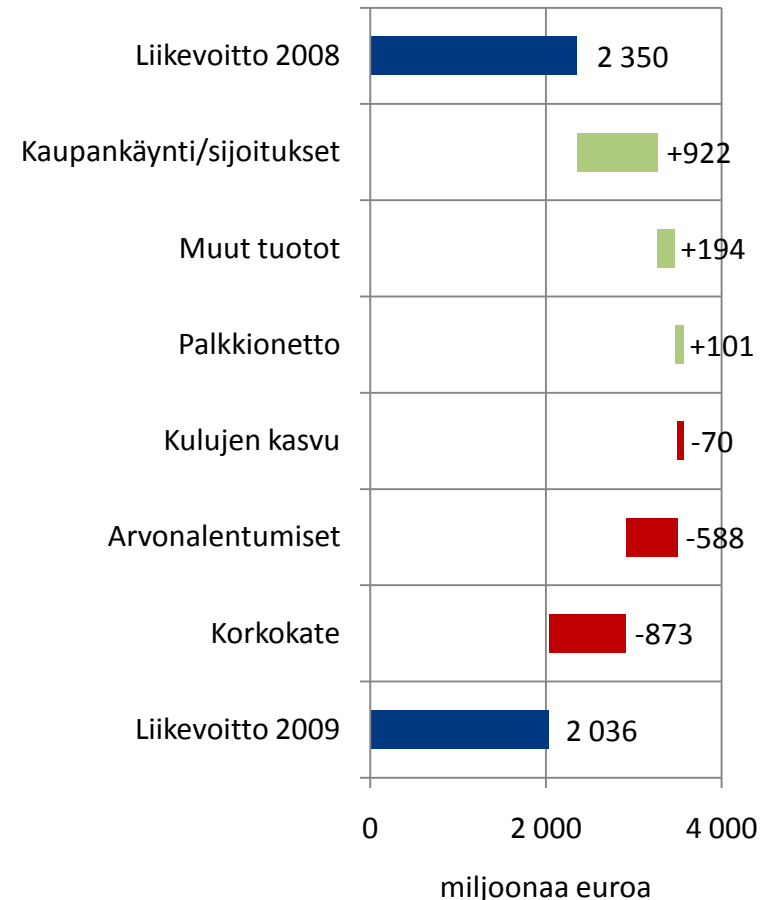
- Järjestämättömien saamisten kasvu tasaantunut
- Luotto- ja talletuskantaan suhteutettuna ongelmaluotot edelleen alhaisella tasolla. Esim. vuonna 1993 järjestämättömät saamiset olivat 9,6 % luottokannasta

Korkokatteen alentuminen painoi pankkien tulosta eniten vuonna 2009

- Tuotot kaupankäynnistä ja sijoitustoiminnasta ennätysellisen korkeat poikkeuksellisen toimintaympäristön ansiosta
- Rahamarkkinakorkojen jyrkkä lasku johti korkokatteen 20 %:n supistumiseen tasolle 3,6 mrd. euroa
- Arvon alentumiset heikensivät liikevoittoa 29 %

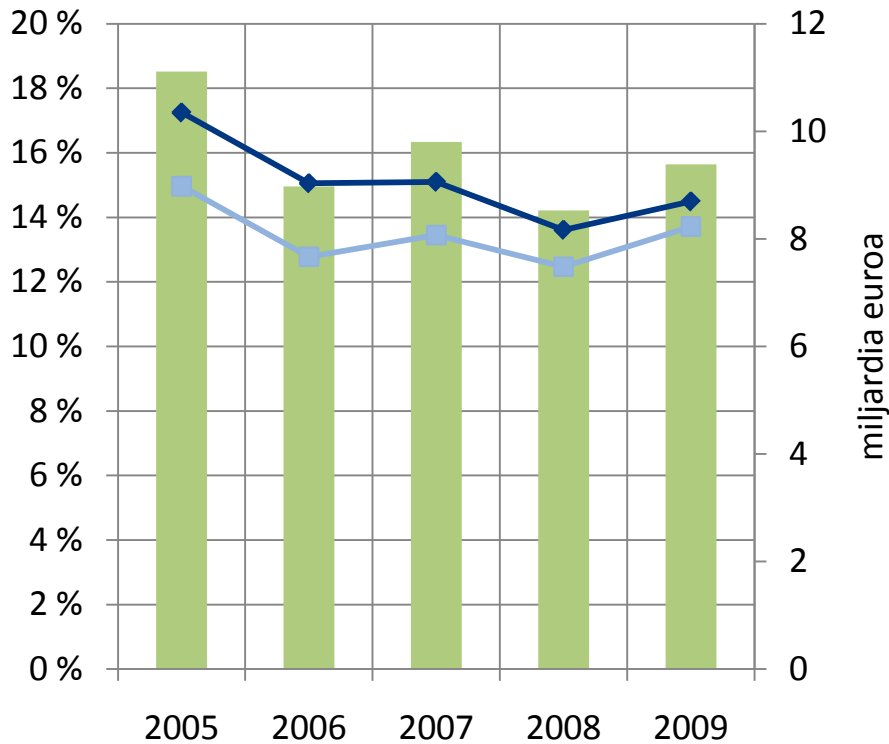
Pankkisektorin tuloksen muutokset
2008-2009

Pankkisektorin vakavaraisuus vahva

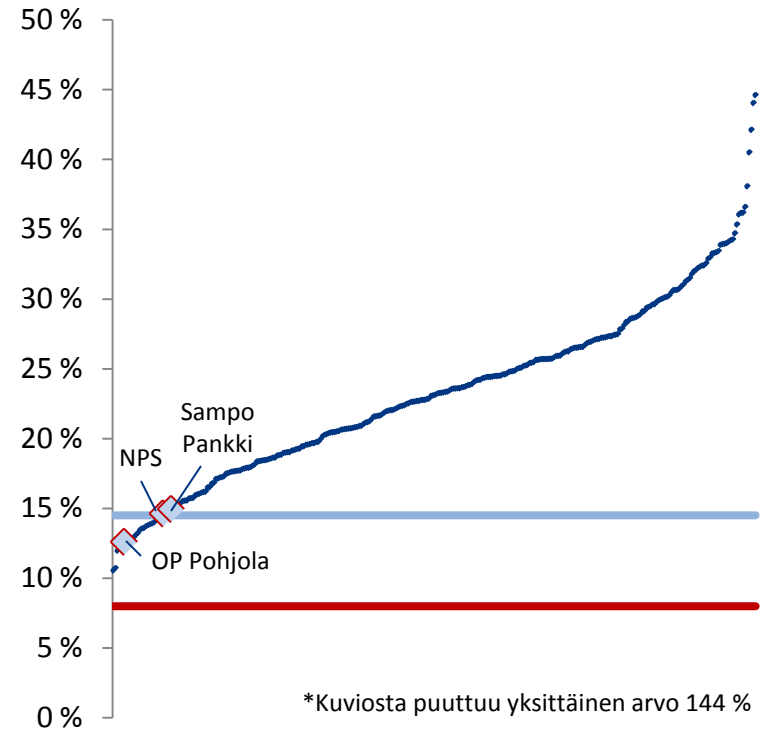

Pankkisektorin vakavaraisuus

- Omien varojen ylijäämä (oik.)
- ◆ Vakavaraisuus, %
- Tier 1 -vakavaraisuus, %

Pankkien* vakavaraisuus

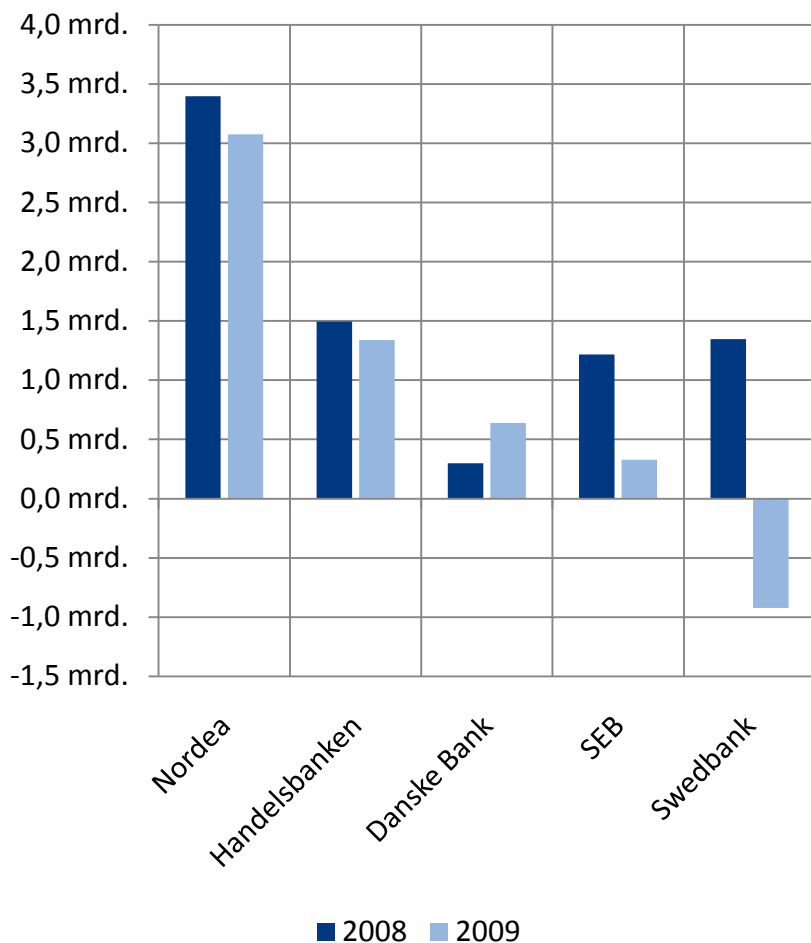
- Pankkisektorin yht.laskettu vakavaraisuussuhde
- Vakavaraisuussuhteen minimivaatimus
- ◆ Yksittäisten pankkien vakavaraisuussuhteet
- ◆ Suurimpien ryhmien vakavaraisuussuhteet

*Kuviosta puuttuu yksittäinen arvo 144 %

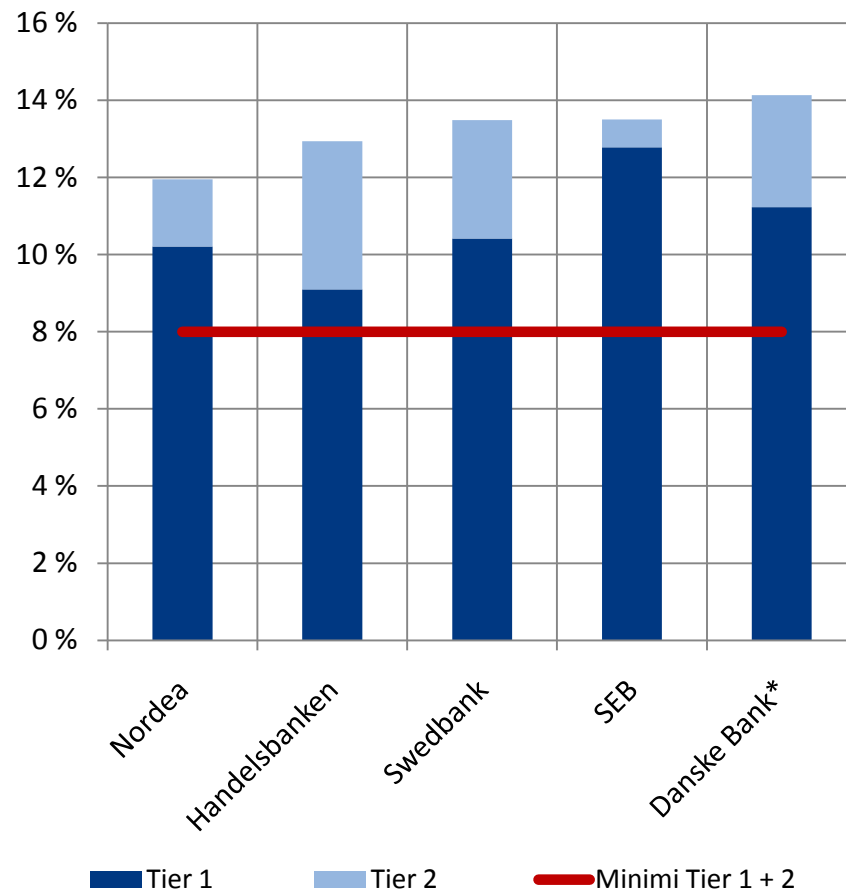
Pohjoismaisten pankkien liike tulokset ja arvonalentumiset

Liiketulos 2008 ja 2009 (euroa)

Pohjoismaisten pankkikonsernien vakavaraisuus 12/2009

*Danske Bankin Tier 1 –varoista noin 20 % oli vuoden 2009 lopussa Tanskan valtion sijoituksia.

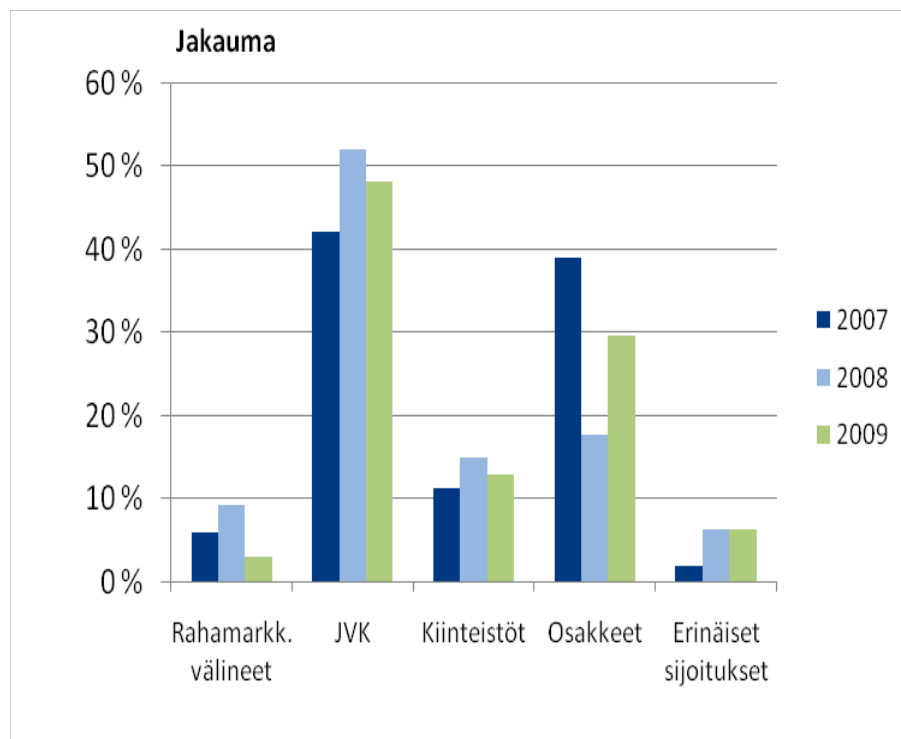

- **Peruspankkitoiminnan kannattavuuden ylläpitäminen matalan korkotason ja hitaan talouskasvun oloissa**
- **Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan tuottojen taso alentunee vuonna 2010**
 - Vuonna 2009 markkinaympäristö oli hyvin suotuisa
- **Arvonalentumiset painavat tuloksia myös vuonna 2010**
 - Suurin osa tappioista liittyy todennäköisesti edelleen yritysluottoihin

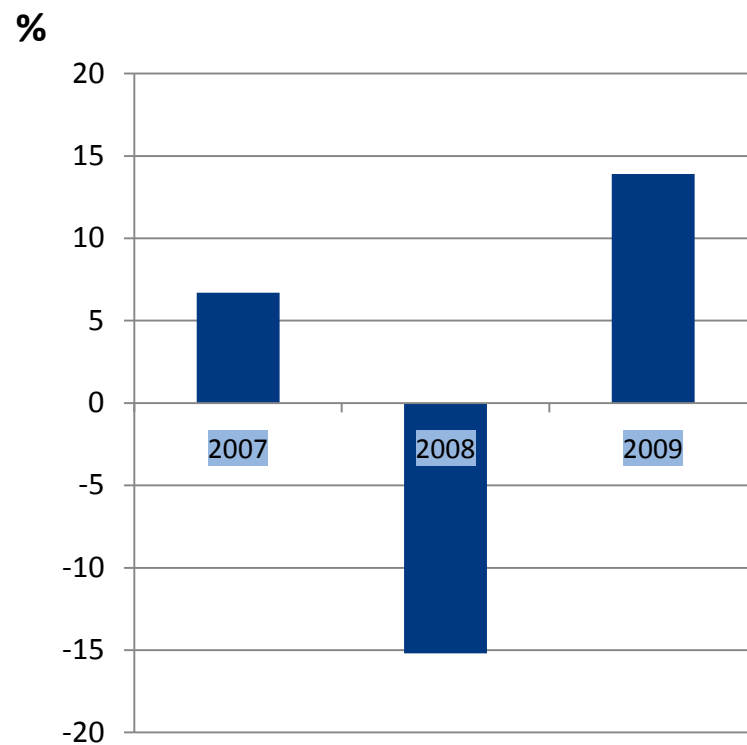
Työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnassa hyvä vuosi

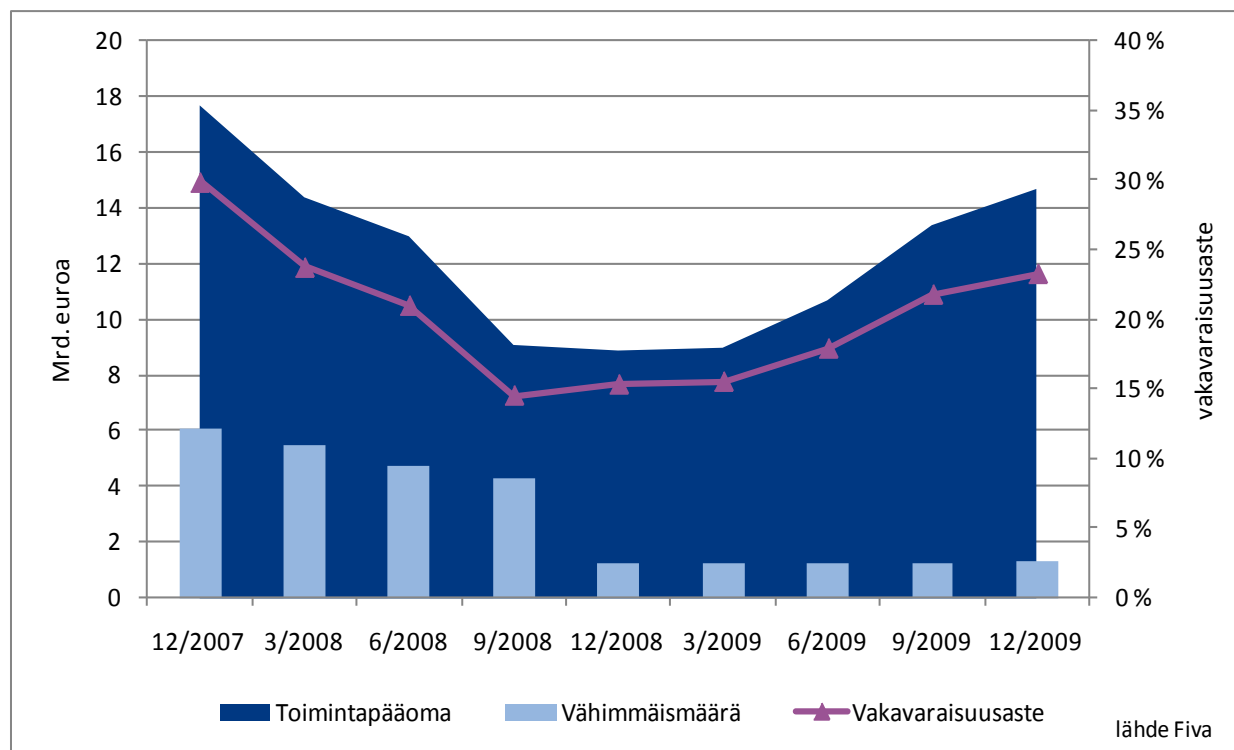
Työeläkeyhtiöiden sijoitusjakauma

Työeläkeyhtiöiden sijoitustoiminnan nettotuotto

Työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuus vahvistunut

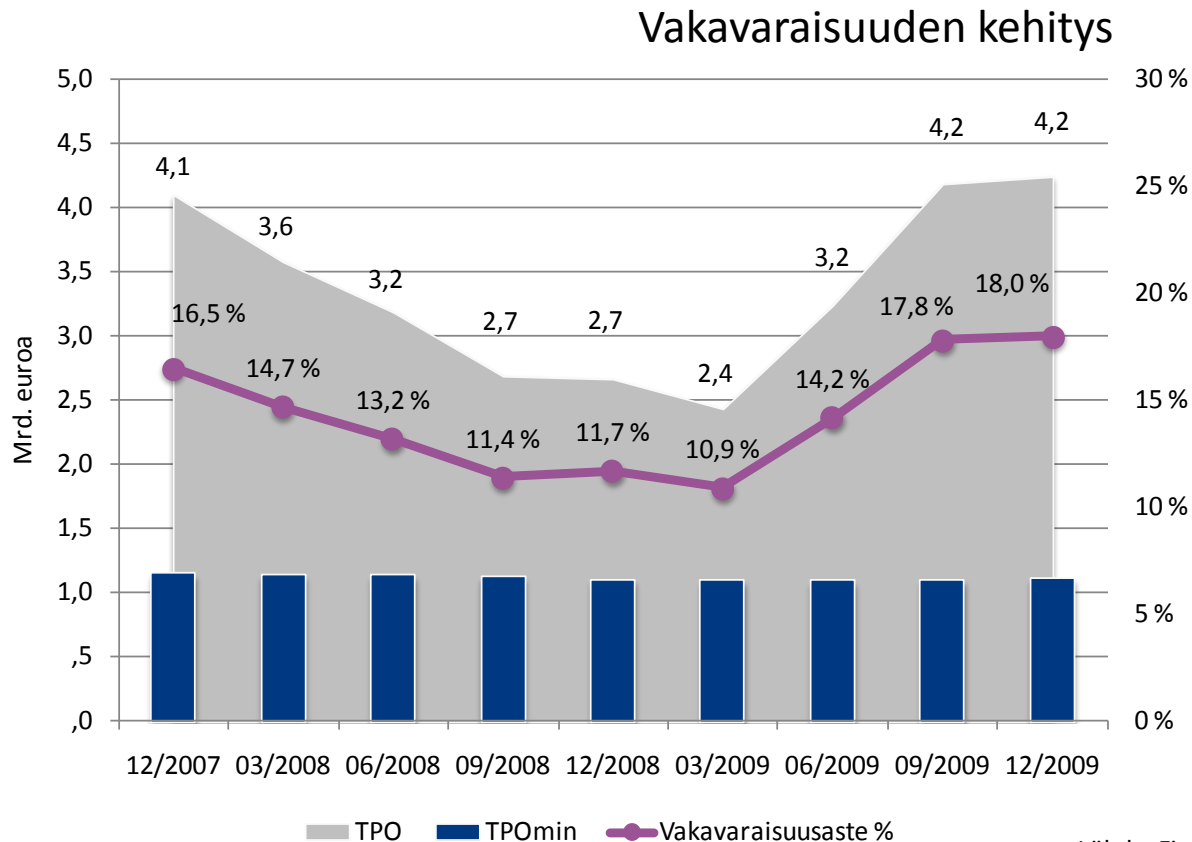

- Toimintapääomat kasvoivat 5,7 mrd
- Sijoitusten yhteismäärä 77,9 mrd, kasvua 10,6 mrd
- Vastuvelan yhteismäärä 63 mrd, kasvua 4,6 mrd

Henkivakuutuksen vakavaraisuus vahvistunut hyvälle tasolle

- Toimintapääoma (TPO) kasvoi vuoden aikana 56 % noin 4,2 mrd. euroon
- Tammikuun alussa TPO/TPOmin oli 1,6 ja vuoden lopussa 3,8
- Sijoitusomaisuuden arvonmuutokset ovat merkittävin syy vakavaraisuuden muutoksiin

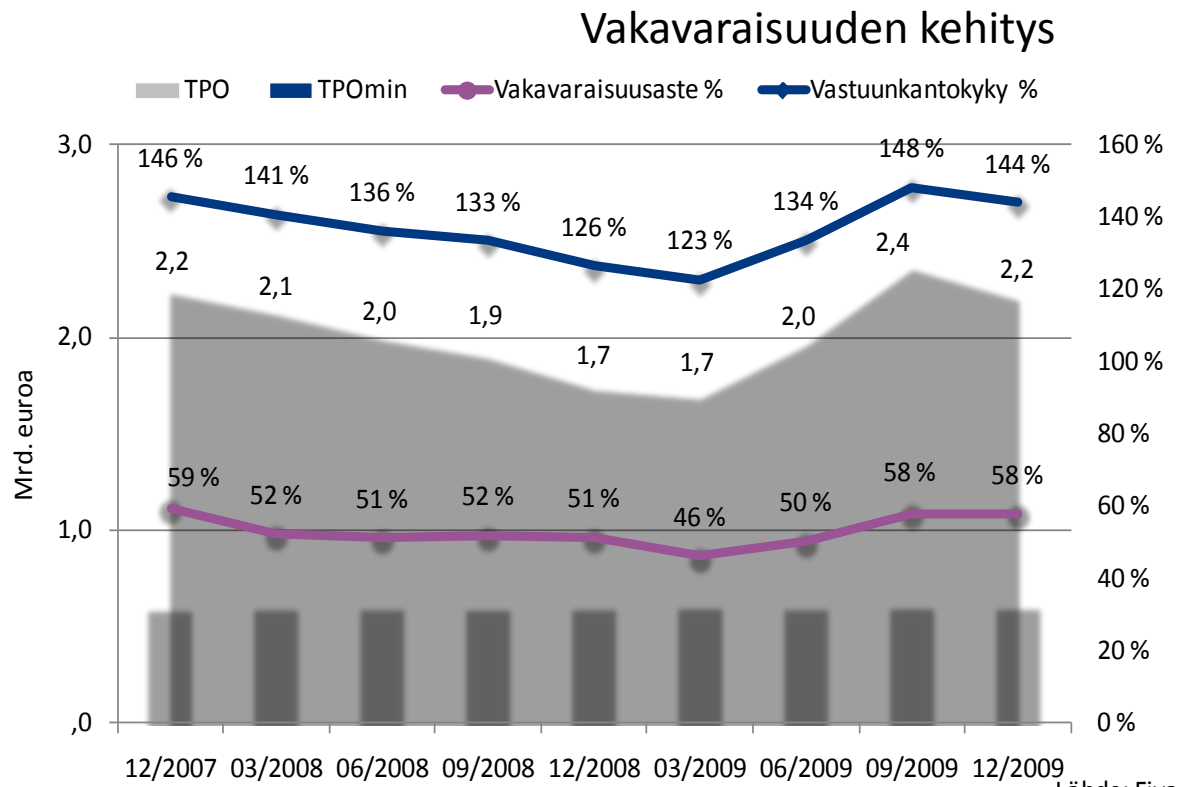

Lähde: Fiva

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus vahvistunut hyvälle tasolle

- Toimintapääoman määrä kasvoi vuoden aikana 27 % noin 2,2 mrd. euroon jolloin TPO/TPOmin oli 3,6
- Viimeisen neljänneksen lasku johtuu esitetystä 236 milj. euron voitonjaosta
- Vakavaraisuuspääoma kasvoi 17 % noin 4,4 mrd. euroon. Tästä tasoitusmäärän osuus oli 50 %
- Vakavaraisuuden kasvun selittää sijoitusten arvonnousu

Lähde: Fiva

- **Korkonäkymät haasteelliset**
 - Matalana säilyvä korkotaso heikentää uusien korkosijoitusten tuottoa
 - Korkotason noustessa sijoitusomaisuuden arvo alenee
- **Työeläkevakuutusyhtiöt:** Sijoitusmarkkinoiden kehitys suurin haaste
- **Henkivakuutusyhtiöt:** Kohtaavat jatkossa entistä kovempaa kilpailua etenkin pitkäaikaissäätämisessä
- **Vahinkovakuutusyhtiöt:** Maksutulon kasvattaminen vaikeaa hitaan talouskasvun aikana

FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Finanssisektorin vakaustilanne

- Finanssisektorin tila on edelleen vakaa
- Matala korkotaso luo paineita finanssisektorin toimijoiden kannattavuudelle
- Pankkien arvonalentumistappiot yli kolminkertaistuivat vuonna 2009, mutta niiden osuus luotto- ja takauskannasta kuitenkin kohtuullisen alhainen
- Pankkisektori on vakavarainen ja sektorin riskinkantokyky on hyvä
- Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus on vahvistunut sijoitustoiminnan tuottojen kasvun myötä
- Toimintaympäristön haasteet edelleen merkittävät

Finanssivalvonta jatkaa edelleen finanssisektorin toimijoiden tiivistettyä valvontaa

FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

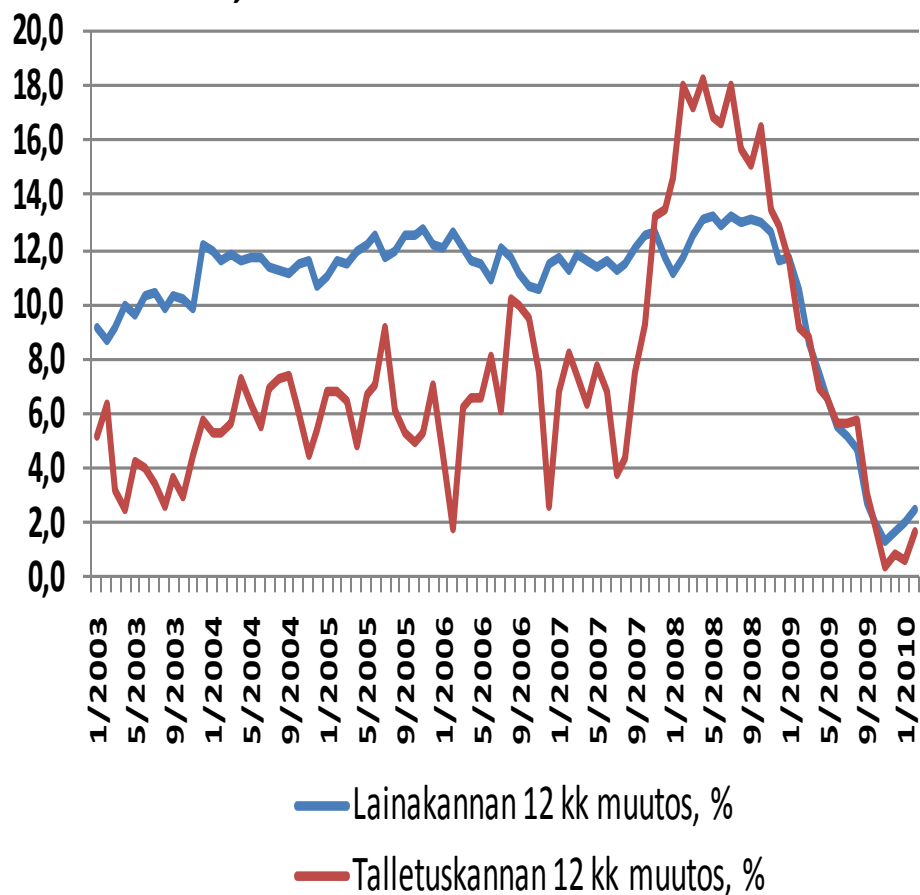
Hinnoittelu

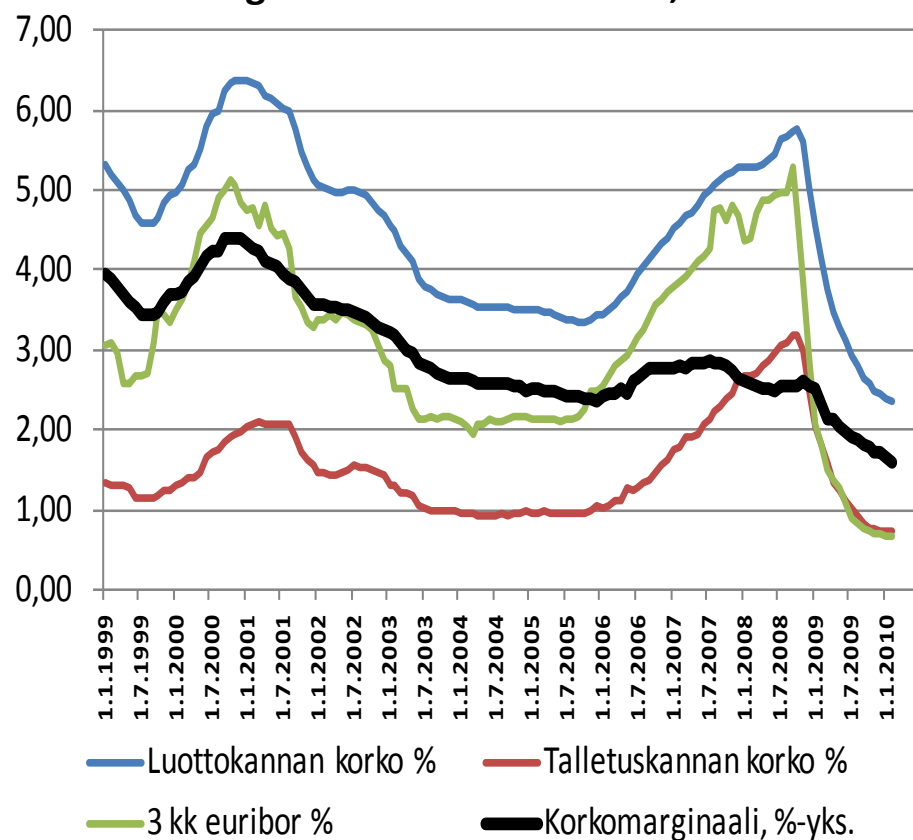
Korkotason mataluus ja kilpailu kaventaneet pankkien korkomarginaalia

Rahalaitosten luottojen ja talletusten kasvu, %

Luotto- ja talletuskannan kesvikorko, korkomarginaali sekä 3 kk euribor, %

Lähde: Suomen Pankki

Talletusten ja luottojen hinnoittelun turvattava pankkien kannattavuuden säilyminen

- Talletuskoron ja luottokoron välinen erotus kaventunut hyvin ohueksi matalien korkojen oloissa, mikä rasittaa korkokatetta
- Lainakannan hidas kasvu
- Asuntoluottokilpailun kiristyminen kaventaa marginaaleja
- Talletuskilpailu nostaa talletusten korkoja

Fiva:

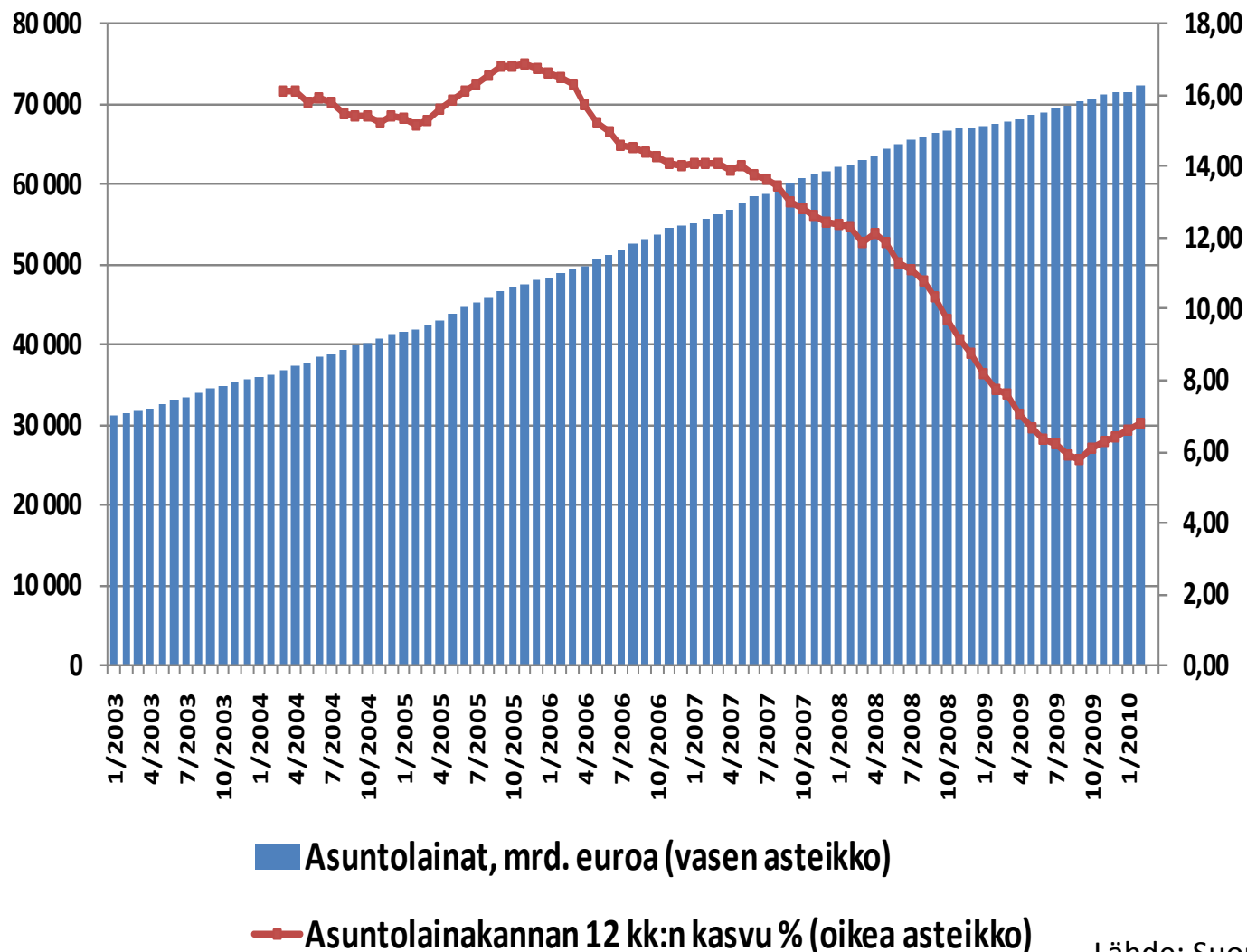
- Talletukset ja luotot tulee hinnoitella niin, että pankin korkomarginaali kattaa toiminnan kustannukset sekä riskit ja riittävä korkokatteen taso säilyy
- Erityisesti kireä kilpailu määräaikaistalletuksista voi merkittävästi heikentää pankkien kannattavuutta
- Asuntolainan asiakasmarginaalin on katettava koko sopimuksen juoksuajan
 - asiakkaaseen liittyvä luottoriski,
 - pankin jälleenrahoituksen aiheuttamat kustannukset ja riskit sekä
 - pankin pääoman tuottovaatimus ja muut kustannukset

FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Asiakkaansuojakysymyksiä

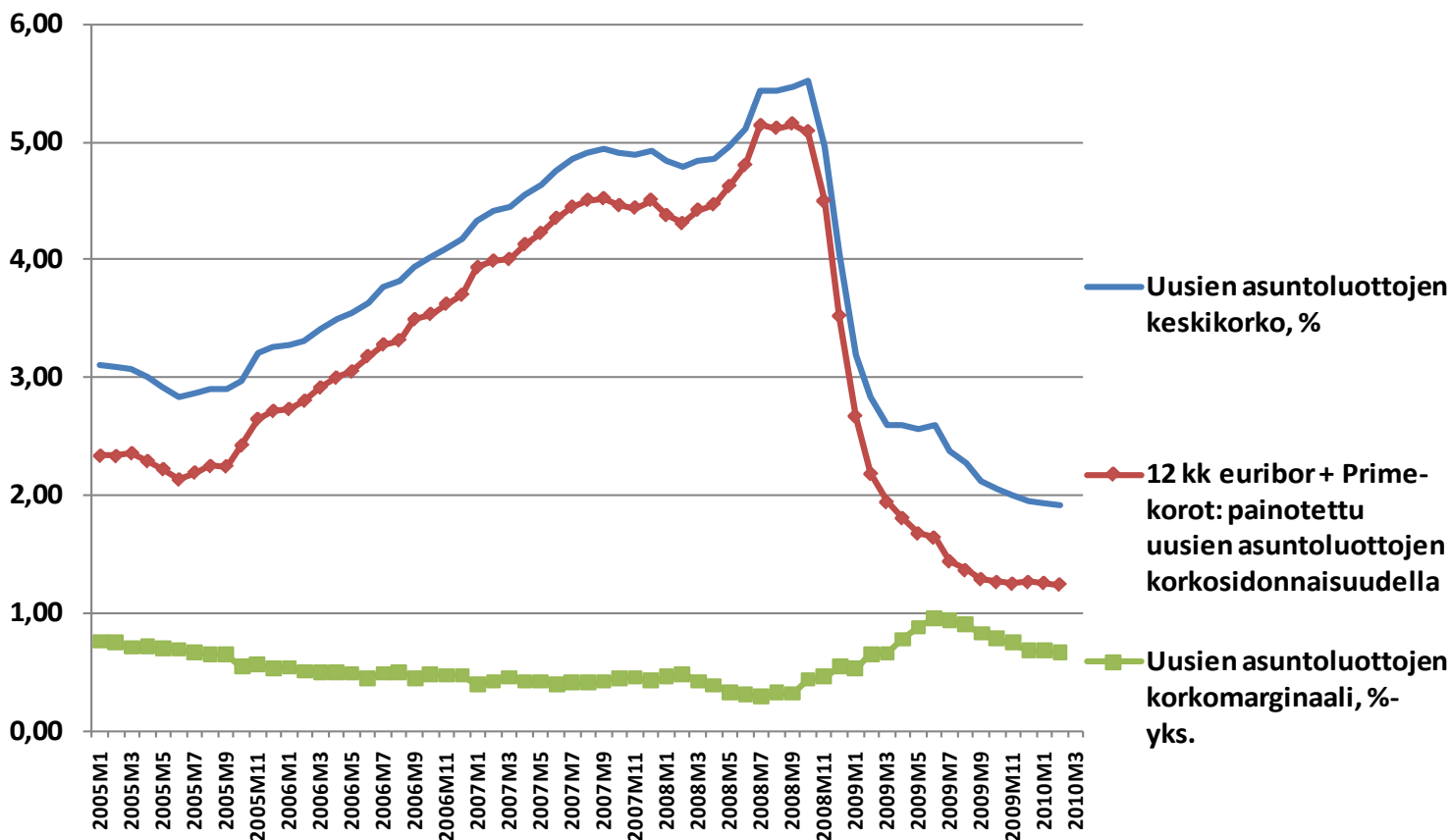

Asuntoluottokannan kasvu nopeutunut

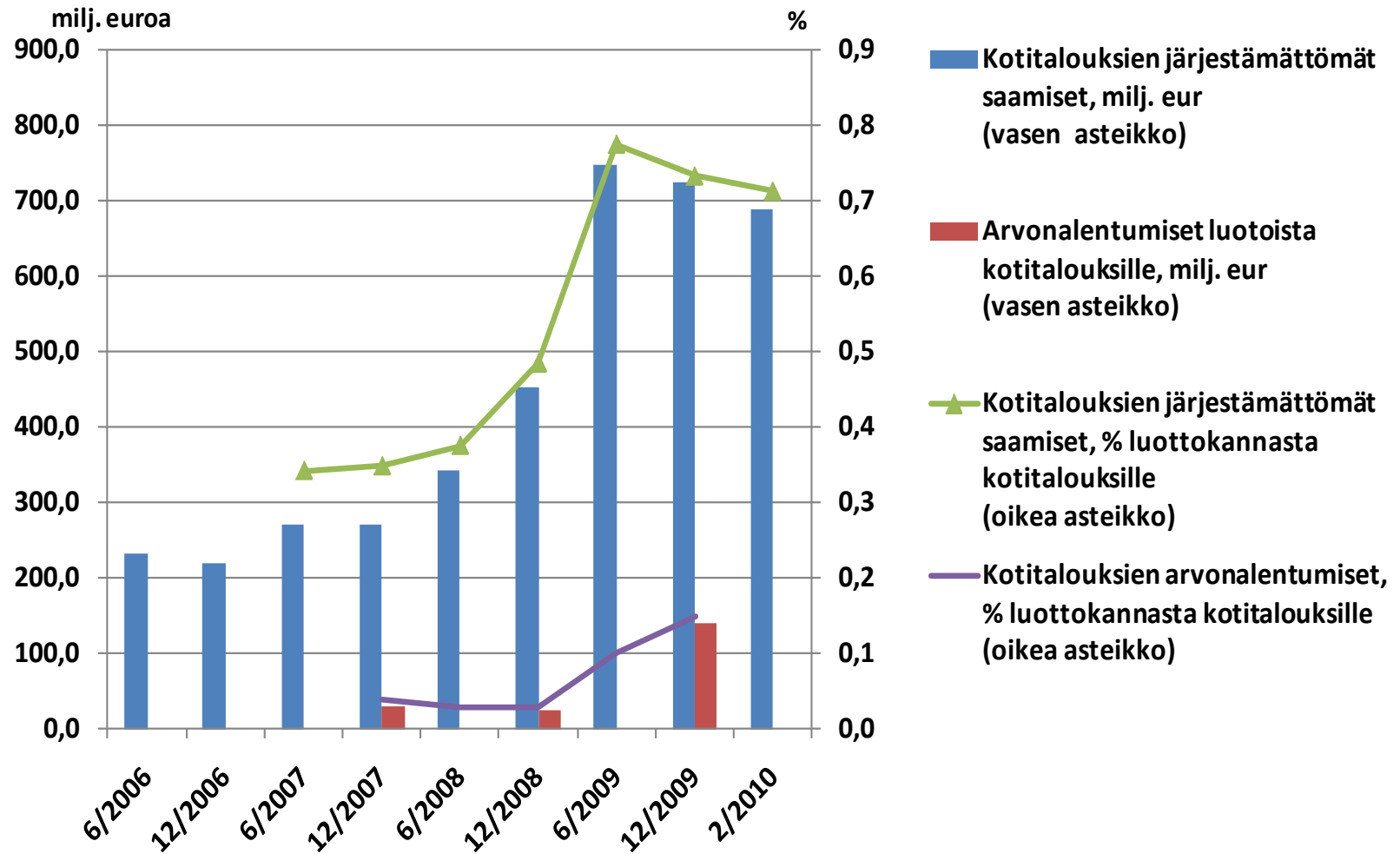
Lähde: Suomen Pankki

Asuntolainojen korot historiallisen alhaalla; pankkien marginaalit alkaneet uudelleen kaventua

Lähde: Suomen Pankki (RaMaTin tiedot), Fivan laskelmat. Marginaali laskettu vähentämällä uusien asuntoluottojen korosta 12 kk euriborin ja primekorkojen painotettu keskiarvo (painot uusien asuntoluottojen korkositoumuksista)

Kotitalouksien hoitamattomien luottojen kasvu tasaantunut

Fiva:

- Korkokattosopimukset
 - Asiakkaalle tulee antaa kattavat tiedot sopimuksista
 - Suositeltavaa, että asiakkaalle kerrotaan korkokaton kokonaishinta euroina ja korkokustannuksena per annum
 - Suojan tarve ja mahdolliset suojautumisvaihtoehdot tulisi arvioida yhdessä asiakkaan kanssa
- Lainaturvavakuutuksista kerrottava mm.
 - Mitä turvaa vakuutukseen sisältyy, ja mitkä ovat korvauspiirin rajoitukset
 - Vakuutusmaksun suuruus
 - Ennenaikaisen irtisanomisen seuraamukset
 - Missä tilanteissa vakuutuksenantajalla oikeus irtisanoa vakuutus
- Lainan myöntämisen ehtona ei saa olla korkokattosopimuksen tai lainaturvavakuutuksen tekeminen pankin tai sen konserniyhtiön kanssa

Asuntoluotonanto: riittävät maksuvaralaskelmat ja omarahoitusosuudet

Fiva:

- Maksuvaralaskelmissa käytettävä vähintään 6%:n laskennallista korkoa
 - Laskelma tulee esittää asiakkaalle

- Asiakkaalle tulisi kertoa selvästi, miten markkinakoron nousu vaikuttaa asuntolainan takaisinmaksuohjelmaan
 - Esimerkkilaina: 100 000 euroa, sopimuskorko 2 %, laina-aika 25 vuotta, kuukausierä 424 euroa
 - Korkojen nousu 3 %-yksiköllä 3 vuoden kuluttua:
 1. Kokonaislaina-aika pitenee 47 vuoteen
 2. Lainaa on lyhentämättä 68 000 euroa 25 vuoden kuluttua
 3. Kuukausierä nostettava 566 euroon koron noustessa

- Riittävä omarahoitusosuus antaa asiakkaalle turvaa
 - Pankkien tulisi pidättäytyä asiakkaan oman asunnon rahoituksessa yli 90 %:n luototusasteesta suhteessa luototettavan kohteen käypään arvoon muuten kuin hyvin poikkeuksellisissa tapauksissa